

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

ЗА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА Административна сигурност **ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ** 9. 1. Национална сигурност **НАУЧНА ОБЛАСТ** 9. Сигурност и отбрана

Докторската програма “Административна сигурност” при Катедра „Управление на системите за сигурност“ на Факултета по технически науки, осигурява 3-тата степен на висше образование и повишава образователната и научноизследователската квалификация на докторанта. Обучението е с продължителност до 3 г. в редовна и самостоятелна форма на обучение, а до 4 г. в задочна форма и приключва със защита на докторска дисертация. Завършилите получават образователната и научна степен “доктор по Административна сигурност”.

Квалификационната характеристика на завършилите специалност „Административна сигурност” с образователна и научна степен „доктор”, представя основните цели и задачи на обучението, квалификационния стандарт и възможностите за професионалната им реализация.

В основата на квалификационната характеристика стоят принципите, изискванията и стандартите от Резолуциите на Съвета на Европа за академично образование.

ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Обучението има за стратегия подготовката на специалисти с образователна и научна степен „доктор” в област 9. „Сигурност и отбрана”, адаптивни съобразно променящите се условия, с теоретични знания, практически умения и компетенции за осъществяване на самостоятелна професионална и научна работа.

1. Подготвя висококвалифицирани научни, изследователски и преподавателски кадри с опит в експерименталната дейност в областта на техническите науки в Научна област 9. Сигурност и отбрана, професионалното направление 9. 1. Национална сигурност по научната специалност Административна сигурност.

2. Задълбочава фундаменталната и професионалната компетентност за научноизследователска, практико-приложна и преподавателска дейност в сферата на националната (административната) сигурност в условията на интензивен вътрешен и международен обмен.

3. Формира съвременни научно-теоретични и практико-приложни знания, умения и компетентности за самостоятелна научноизследователска и преподавателска дейност, за работа в екип, за прилагане на информационни технологии в областта на националната (административната) сигурност.

4. Изгражда методологически опит в анализиране на резултатите от научното изследване и в обосноваване на препоръките, свързани с отчитане функционирането на системата на научната специалност и да се ориентира в дейността на институциите, които имат отношение към развитието на теорията и практиката в областта на националната (административната) сигурност.

5. Усъвършенства методите за наблюдение, анализ на риска, прогнозиране развитието на евентуални опасности (кризи) в администрациите и стимулира разработването на технологии (процедури) и инструментариум за комплексна защита.

6. Усъвършенства езиковата подготовка по избрания чужд език във връзка с използването му в професионалната дейност на докторанта.

ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО В ДОКТОРАНТУРАТА ПО Административна сигурност:

- задълбочаване на знанията, свързани със съвременните теоретични и методологически принципи на изследване в областта техническите науки;

- овладяване и ползване на научна терминология, характерна за научната област;
- формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми в областта на автоматизираните системи за обработка на информация и управление;

- придобиване на компетентности и умения за определяне пътя и организацията на научното изследване и за самостоятелна експериментална дейност при планиране на експериментите и анализ на данни в областта на националната сигурност;

- формиране на професионални умения за самостоятелна преподавателска дейност;

- мотивиране и готовност за участие в национални, международни и регионални конкурси и проекти;

- изграждане на опит при планирането и организирането на научното изследване и при представяне на резултатите от него в научни форуми;

- обучаване на високо професионално ниво на кадри с висше образование в образователната и научна степен „доктор” за нуждите на факултета и университета, за различните администрации от секторите на обществото и организациите;

- осигуряване на квалифицирано научно ръководство и подготовка на обучаващи се в третата степен на висшето образование при провеждане на изследвания в областта на националната (административната) сигурност;

- осигуряване на условия за провеждане на научни и приложни изследвания с цел развитие на теорията и практиката в направление на националната и административната сигурност.

- създаване на потенциал за критичен анализ и за синтезиране на нови идеи в сферата на националната (административната) сигурност. Изграждане на възможности за разширяване и изменяне на съществуващите знания в научната област, както и на нейните взаимодействия с гранични научни области.

- включване на докторантите като преподаватели в учебния процес на специалности в Шуменския университет.

- създаване на образователна среда, както за опознаване на професионалните реалности и предизвикателствата в практиката, така и за овладяване на методи и техники за самоусъвършенстване, осигуряващи самостоятелност на специалиста.

- задълбочаване подготовката на докторантите в областта на административната сигурност, в направления свързани с идентифицирането на реални или потенциални опасности, вземане на решения за въздействия в условията на неопределеност и технологии за неутрализирането им в средата и в администрациите.

- Стимулиране на научно-познавателни интереси и амбиции на обучаемите за разработване на дисертационни трудове, доклади и научни публикации в предметната област на професионално направление 9.1. „Национална сигурност”.

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Докторантът се обучава в катедра „Управление на системите за сигурност“ на Факултета по технически науки по индивидуален учебен план, съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на ШУ и с регламентирания в него стандарт за обучение на докторанти.

КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

1. Област и обхват на знанията

- знания, свързани с методологията на научното изследване в областта на системите за управление в сферата на националната и административната сигурност.

- специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи в областта;

- в процеса на научното изследване да представят знания и разбиране на най-високо равнище не само в конкретното направление, но и в близки научни области;

- знания за съвременни методи, методики и технологии и тяхното приложение при изследване на администрациите (структура, процеси и функции, показатели, регулатори и ресурси); тяхната динамика и промяна; детерминантите на сигурността им;

- специализирани знания свързани с изучаване на различните явления (събития), процеси и действия, които се отразяват неблагоприятно върху работата на администрациите. Да могат да подготвят предложения за превенция, намаляване влиянието на заплахите или за тяхното неутрализиране;

- разработване на планове и програми на администрацията свързани с устойчивото функциониране и иновационното развитие. Да могат да разработват краткосрочни и дългосрочни прогнози и концепции за сигурност;

- познават методите за наблюдение, анализ и оценка на риска и прогнозиране развитието на евентуални кризи;

- знания свързани с използването по предназначение на нормативните документи регламентиращи изграждането и защитата на сигурността на различните администрации.

2. Област и обхват на уменията

- подбира, открива и проучва литературни източници, свързани с изследователския проблем; бързо намира, извлича, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;
- събира, анализира, класифицира и систематизира информация в определена последователност и логика;
- аргументирано и обосновано с доказателства анализира и защитава тези, свързани с научната област на докторската програма Административна сигурност;
- търси иновативни решения чрез комбиниране на различни стратегии и технологии; подобрява стандартните модели и подходи;
- аналитично и критично оценява собствените експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности при изследване на системи за обработка на информация и управление ;
- организира и планира собствената си научна дейност (с оглед на: време, точност на обекта на изследване, яснота на целите и задачите, конкретност на изградените хипотези и пр.).

3. Област и обхват на компетентностите

Личностни компетентности:

- създава и интерпретира нови знания, резултат от собствени изследвания или от друга научна дейност;
- притежава способност за самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност;
- при обосноваване на научната истина се ръководи от академичната научна етика при интерпретиране както на собствени, така и на проучени гледни точки;
- използва научен език и стил, характеризиращи се с точност на научната терминология, яснота и логическа последователност при изложение на фактите и резултатите.
- систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения или от сферата на националната (административната) сигурност и професионалната практика.
- владее на различните подходи и инструменти за изграждане на култура и социален климат, допринасящи за обезпечаване на административна сигурност.
- притежаване на култура за общуване при спазване на общочовешките ценности и етичните норми.

3.1. Комуникативни и социални компетентности

- има изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);
- показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения или от областта на и професионалната практика;
- пълноценно общува на български език и на някой/някои от най-разпространените европейски езици.

3.2. Професионални компетентности

- идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност. Да разкрива приложни проблеми в своята област, да идентифицира ресурси и възможности, детайлно да разбира и да прилага техниките за научни изследвания и сложни академични проучвания;
- демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и аргументирано да взема решения и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- притежава способност да продължава изследванията в съответната научна област на все по-сложни равнища, като допринася за развитието на нови идеи или подходи. Да осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- да изготвя концепция и да планира реализирането на сигурност в различни администрации и да осигурява защитата на специализираните планове и програми;
- да прилага основните процедури при управление на конфликти в администрацията. Да работи интензивно в променяща се среда с хаотична динамика;
- извършване на научно - изследователска работа и анализи за състоянието и развитието на звената на администрацията и да предлага решения за обезпечаване на нейната сигурност в сложни условия;
- ясно формулира нови проблеми - теоретични и практически.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР"

Образователната и научна степен "Доктор" се придобива след:

- успешно изпълнение на всички етапи от индивидуалния план на докторанта;
- успешна защита на дисертационния труд.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

- Докторантът е подготвен за самостоятелни научни изследвания и за иновационна научно-преподавателска дейност във висшите училища, научноизследователските институции, частния и обществен сектор в областта на административната сигурност.

ЗАВЪРШИЛИЯТ ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА МОЖЕ

- да участва в различни форми на продължаващо обучение (постдокторантски програми за повишаване на професионалната квалификация и опит по научната специалност и в професионалната област);
- да участва в хабилитационни процедури и процедури за израстване в степен.

Квалификационната характеристика е приета на катедрен съвет на катедра „Управление на системите за сигурност" с протокол № КД-02-03/23.10.2017 г. и утвърдена с решение на ФС на 26.10.2017 г. с Протокол № ФД-02-4/26.10.2017 г.